

Workshop Digitale analyse van historisch kaartmateriaal

Op 18 en 19 mei 2006 werd in het Byzantijns Museum in het Griekse Thessaloniki de eerste internationale workshop gehouden van de verleden jaar ingestelde ICA werkgroep Digital technologies in Cartographic Heritage. Organisator was prof. E. Livieratos die, samen met de staf van het Geodetisch en Kartografisch Instituut van de Aristoteles Universiteit en van de Nationale Kaartverzameling, een goed programma met uitstekende lokale bijdragen had georganiseerd. De circa zestig deelnemers uit Europa, Afrika en Noord-Amerika kregen een programma voorgeschoteld van acht sessies met in totaal veertig voordrachten en twee tentoonstellingen. De bijdragen zullen verschijnen als papieren proceedings én worden opgenomen in het pas gelanceerde webtijdschrift *e-Perimtron* dat is gewijd aan de wetenschap en technologie van de geschiedenis van kaarten en kartografie (www.maplibrary.gr/e_perimtron).

De betreffende ICA-werkgroep heeft ook twee leden in Nederland, E. Koster en J. Benavides die aan de Universiteit in Groningen werken. Van de redactie van *e-Perimtron* is ook dr. Charles van den Heuvel (KNAW) lid. Naast hen presenteerde ook Elger Heere van de Universiteit Utrecht een paper.

De sessies waren gewijd aan transformatietechnieken, het digitaliseren van kaarten en luchtfoto's, 3D-reconstructies, het identificeren van terreinkenmerken op oude kaarten, analyse van prekadastrale informatiesystemen en van coördinatensystemen. Highlights waren presentaties over de 3D-reconstructie van het vroeg negentiende-eeuwse Beiroet op basis van kaarten en tekeningen uit die tijd; van de British Library over het opzetten van software waarbij het idee van het bladeren door een atlas virtueel wordt nagebootst; een analyse van de manier waarop men door middel van verschillende plaats-

Ferjan Ormeling

Opening van de workshop in Thessaloniki: v.l.n.r. prof. Livieratos, dr. Milan Konecny (president van de ICA), prof. Myron Myridis (voorzitter Griekse Kartografische Vereniging) en mevr. Tourta, Directeur van het Byzantijns Museum en gastvrouw.

symbolen hiërarchie en dus structuur in de Peutingerkaart had aangebracht; een analyse van de coördinaten van Ptolemeus die voor Griekenland zo nauwkeurig blijken dat ze bruikbaar zijn voor het herkennen van archeologische sites; en tenslotte een presentatie van het vrij te downloaden programma *MapAnalyst* voor de analyse van historische kaarten.

Aan de Universiteit in Thessaloniki kan men zowel kartografie als geodesie studeren en die combinatie is wellicht de oorsprong van de ontwikkeling hier van de vele analyse-technieken van oude kaarten. Met name een uitgebreide studie van de kaarten van de kloosterrepubliek Athos dichtbij Thessaloniki die in 2002 verscheen, is hier een mooi voorbeeld van. Maar men heeft zich ook bezig gehouden met geometrische analyses van de isolarii, Nederlands kaartmateriaal uit de zeventiende eeuw van het Middellandse Zeegebied en zelfs met de schilderijen van Vermeer met hun vele nageschilderde landkaarten. In de Nationale kaartverzameling die in Thessaloniki (en niet in de hoofdstad Athene) is gevestigd, heeft men zich vooral toegelegd op het digitaal ter beschikking stellen van kaartmateriaal; een uitgelezen omgeving dus om er de aan de universiteit ontwikkelde analysetechnieken op los te laten. ■